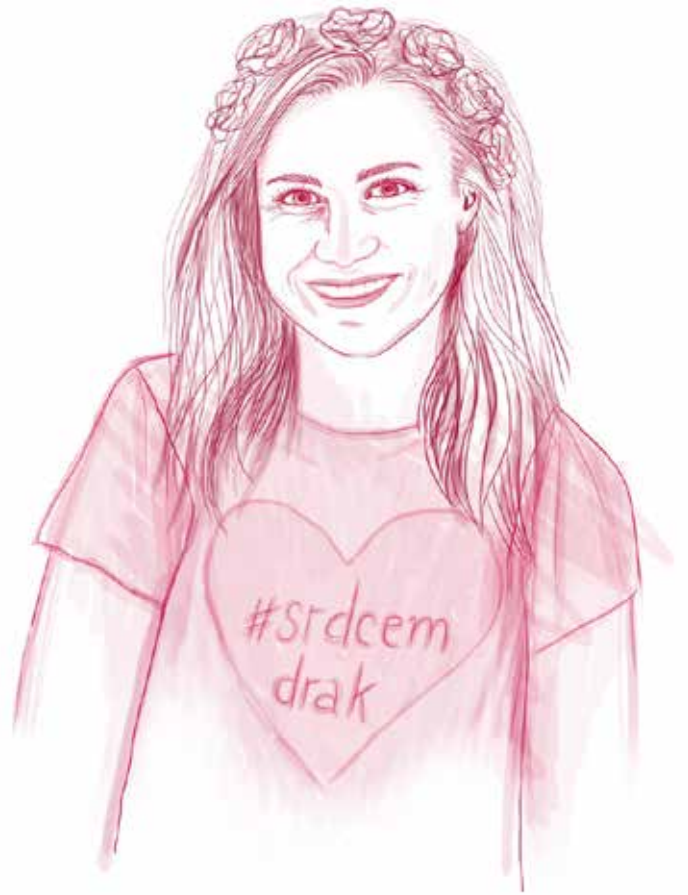

SRDCEM DRAK

HERCEM NA VLASTNÍ KŮŽI

Vítám vás
v Divadle Drak!
Mé jméno je Barbara
Jarkovská Humel, ale tady
mi nikdo neřekne jinak
než Basia.

JAKÉ TO JE BÝT HERCEM?

Na práci herečky je vzrušující to,
že může být každý den někým jiným!

Herci musí každý den vstávat
brzy ráno, obzvláště u nás
v divadle, protože hrajeme
dopolední představení
pro děti.

VÍTEJ V HERECKÉ ŠATNĚ!

Ještě než začneme s hereckým cvičením, procvičíme svoje tělo a mluvidla!

Ale nelekej se, úplně postačí,
když se pořádně protáhneš, prokřupeš,
promasíruješ obličej, párkrát si zaskáčeš
na místě a několikrát si zopakuješ pár
jazykolamů, dokud je neřekneš správně:

Před každým před-
stavením, i před každou
divadelní zkouškou,
se herci musí důkladně
připravit!

- Na cvičišti čtyři svišti piští.
- Zebrou zebou zuby, zubr se zas zubí.
- Poslal posel posla pro slámu.

Doporučujeme ti otvírat při jazykolamech pořádně pusy,
ať si protáhneš mimické svaly...

Člověk při mluvení nepoužívá jen slova. Mluví za nás výraz v obličejí i celé tělo!
Výrazu ve tváři se říká MIMIKA. Tu využívá běžně každý člověk, pro herce je
ale obzvláště důležité vědět, co jeho výraz ve tváři říká o postavě nebo o situaci,
ve které se právě nachází.

Pojď si to vyzkoušet!

Vezmi si na pomoc zrcadlo a pořádně prozkoumej svůj obličej.

Potom se zkus na zrcadlo zamračit, usmát se, zamrkat, zvednout obočí (jako když něčemu nerozumíš), vycenit zuby (jako bys na někoho vrčel) nebo vykulit oči (jako by ses leknul).

Co dalšího tvůj obličej umí?

Jak bys ve výrazu ztvárnil radost, smutek, hněv, odhodlání, strach, hnus nebo úžas?

Jak by se podle tebe tvářila Šípková Růženka, která poprvé v životě vidí růži?

Jak by se tvářil tatínek, který právě zjistil, že si děti místo spaní hrají?

Jak by se tvářila holčička Jazmína, která po dlouhé nemoci může zase skákat a tančit?

Dalším projevem řeči těla je GESTO. Toto slovo označuje pohyb, zejména ruky, kterým něco vyjadřujeme. Jistě sis všiml, že když mluvíme, často u toho pohybujeme rukama. Činíme tak bezděčně, proto jsou naše gesta přirozená. Podobné to bývá s postojem i celkovým držením těla.

Stoupni si znovu před zrcadlo tak, aby ses celý viděl.

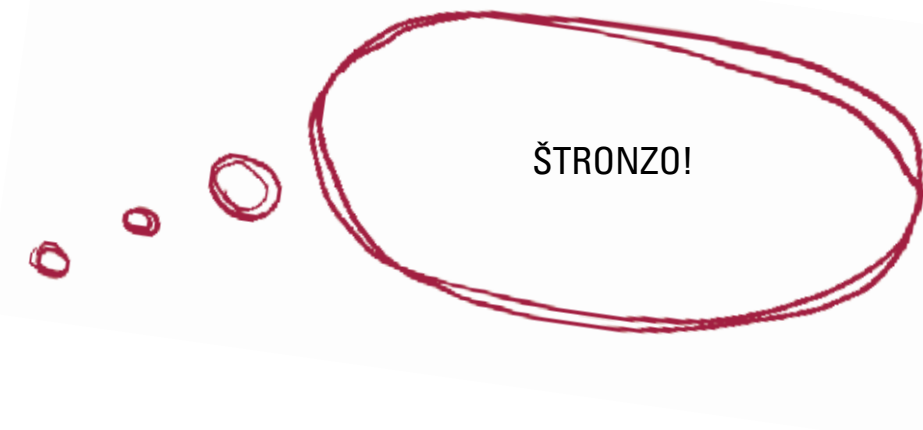
Zkus prozatím nepoužívat mimiku a soustřeď se jen na řeč těla.

Jakým gestem bys pozdravil kamaráda?

Jak bys řečí těla řekl, že jsi naštvaný?

Jak bys postojem vyjádřil, že tě něco vylekalo?

Herec musí umět mimiku, gestiku, zkrátka celé své tělo, perfektně ovládat. I díky tomu není potřeba na jevišti úplně vše říkat slovy, stačí to jen ukázat a divák hned pochopí!

To, co sis teď vyzkoušel, se pokusíme přenést o něco blíže k divadlu!

Tvým úkolem je zobrazit svým tělem následující situace. Zkus se pořádně soustředit na výraz ve tváři a postoj. Nehýbej se u toho, třeba si představ, že znázorňuješ obraz nebo fotografii.

- Představ si, že sis přiseděl nohu a teď máš pocit, že ti po ní lezou mravenci.
- Představ si, že jsi strašidlo pod postelí.
- Představ si, že jsi klaun, kterému se nikdo nesměje.
- Představ si, že jsi princ, který právě vešel do spícího království.

Abys viděl, jak se ti živé obrazy povedly, sleduj se při předvádění v zrcadle, nebo někoho popros o vyfocení.

Vypadá to, že jsi připravený. Uvidíme se na jevišti, kde za chvíli začíná divadelní zkouška!

VÍTEJ NA DIVADELNÍM JEVIŠTI!

Zatím v hledišti sedí jen pan režisér, probíhá totiž divadelní zkouška a my společně vymýšlíme autorskou inscenaci. Nejsme ale na jen tak ledajakém jevišti, ale v Divadle Drak a tady je to jeden lepší nápad než druhý!

Co potřebujeme k tomu, abychom si zahráli loutkové divadlo?
Nejspíš se jednohlasně shodneme na tom, že nějaké LOUTKY.

Určitě ovšem nepotřebuješ loutku vyřezávanou z lipového dřeva panem řezbářem, namalovanou a oblečenou do kostýmu!

Jako loutka ti poslouží i úplně obyčejný předmět, který najdeš doma.
I ten zvládne zahrát světové divadlo!

Loutkoherec totiž umí úplně obyčejnému předmětu vdechnout ŽIVOT.
Chceš se to taky naučit?

HLEDÁNÍ JISKRY ŽIVOTA

Potřebuješ: papírovou lepící pásku, nůžky a fixu.

Z papírové lepící pásky si vystříhni kolečka a domaluj jim fixou zorničky. Rozhlédni se doma a popuť uzdu své fantazii! Najdi, kam by se hodilo očka nalepit. Ve chvíli, kdy nějaký předmět dostane oči, okamžitě získá výraz ve tváři. Vyzkoušej si to!

Vidíš? Jiskru života zvládneš v předmětu najít s použitím jen trošky fantazie.

JAK SE BUDÍ LOUTKY

Teď si vyzkoušíme nějaký předmět
ožít úplně! Jsi připravený?

1. S ČÍM BUDEŠ HRÁT?

Vyber si doma nějaký předmět, který se ti bude dobře ovládat, uneseš ho i jednou rukou a který zvládne sám stát. (Nám se skvěle osvědčily krabičky od zápalek nebo od čaje, plecháček, nebo sklenička od marmelády, ale doma určitě najdeš vhodných předmětů mnohem víc.)

Co sis vybral za předmět?

2. SEZNÁMENÍ S PŘEDMĚTEM

Už máš svůj předmět v ruce? Tvým úkolem je ho pořádně prozkoumat. Jaký má tvar? Jak je těžký? Jaké vlastnosti má jeho materiál? Je měkký nebo tvrdý? Jaké dělá předmět zvuky, když na něj poklepeme prsty?

Co ses o předmětu dozvěděl?

3. PROMĚNA V JINÝ PŘEDMĚT

Nastartuj svou fantazii na vysoké otáčky!

Jak by se předmět pohyboval, kdyby byl lehký jako list padající ze stromu?

Co kdyby byl tvůj předmět kámen ležící na cestě, který potřebuješ odvalit?

Vyzkoušej si to!

V co dalšího dokážeš svůj předmět proměnit? Může to být třeba klobouk, talíř, fotoaparát, telefon, baterka ... co dalšího tě napadá?

V co jiného se ti podařilo předmět proměnit?

4. OŽIVOVÁNÍ PŘEDMĚTU

Představ si, že tvůj předmět právě ožil!

Jak otevírá pusu?

Jaké vydává zvuky?

Jak se hýbe? Jak chodí?

Jak potichu našlapuje?

Jak tancuje?

...a jakou u toho má náladu?

Jak vypadá, když se bojí? Když má radost? Když ho něco rozpláče nebo když uslyší nějaký dobrý vtip?

Zkus si pro sebe sehrát jeden den ze života tvého předmětu: ráno se probouzí, protahuje se, čistí si zuby, snídá a spěchá dělat něco, co má rád, aby večer zase spokojeně ulehl do postele.

Co předmět rád dělá přes den?

5. PROMĚNA PŘEDMĚTU V NĚCO ŽIVÉHO

Svůj předmět už dobře znáš, nadešel tedy čas proměnit ho v něco živého!

ZVÍŘE - Připomíná ti tvůj předmět nějaké zvíře? Hrocha, ptáčka, kočku, blechu nebo něco jiného? Jak bys takové zvíře tvým předmětem zahrál?

ČLOVĚK - Že je zobrazit zvíře jednoduché? Vymysli tedy svému předmětu nějakou lidskou **POSTAVU**. Připomíná ti někoho? Na koho by se předmět hodil?

Rozhodnutí, koho bude předmět představovat necháváme na tobě!

Mohou to být pohádkové postavy (královna, čert, trpaslík...) ale i kdokoliv další, kdo tě napadne (horolezec, indián, kouzelník...).

Zamysli se, jaký má postava charakter, tedy jaká je uvnitř. Jak charakter ukázat i navenek?

Jakou lidskou postavu ses rozhodl s předmětem zahrát a jaký má postava charakter?

Zkus zahrát jeden den v životě této postavy: jaké má ranní rituály, jak tráví svůj den, jak se večer zase chystá do postele?

Co postava přes den zažila?

V inscenaci Čert a Bára jsme používali krabičky od sirek jako tanky, ale i jako loutky pro lidské postavy!

6. PROMĚNA VODIČE

Předmět v loutku se nám proměnit podařilo.

Teď nám zbývá proměnit loutkovodiče v loutkoherce.

Na jevišti vedle loutky můžeš být totiž v roli i ty!

Vystupovat můžeš jako VYPRAVĚČ, provázet diváky dějem a vyprávět příběh hlavní postavy.

Vystupovat můžeš i v JINÉ ROLI a s loutkou si povídat v dialogu.

Samozřejmě je možné hrát i s několika dalšími loutkami, to necháme na tobě!

Případně můžeš do hry přizvat členy rodiny nebo kamarády!

TIP: Pamatuj, pokud promlouváš za loutku, je důležité, aby ses na ní v tu chvíli díval, tak bude divákovi jasné, že nemluvíš za vypravěče nebo za jinou postavu. Pokud naopak mluvíš jako vypravěč, snaž se udržovat oční kontakt s diváky, aby bylo poznat, že k nim promlouváš.

V inscenaci *A do třetice všeho...* nám jako loutky sloužily staré panenky. A my, herci, jsme je vodili, ale zároveň hráli další postavy a příběh vyprávěli.

O ČEM SE DÁ HRÁT?

Máš několik možností!

• VLASTNÍ PŘÍBĚH

Nejlepší by bylo, kdyby ses rozhodl vyprávět příběh, který sis sám vymyslel v průběhu zkoušení! Domysli si jen, co se hlavní postavě stane a jak to celé dopadne.

Při vymýšlení by ti mohly pomoci tyto otázky:

Kdo je hlavní postava a jaká je?

Co se hlavní postavě stane?

Jaká bude v příběhu zápleтка?

Jak to postava vyřeší?

Jak to celé dopadne?

• AUTORSKÉ PŘÍBĚHY Z DIVADLA DRAK

Jestli chceš, můžeš se inspirovat příběhy z inscenací, které pro své diváky hrajeme my v Divadle Drak! Příběhy schválně necháváme s otevřeným koncem, aby sis ho mohl vymyslet po svém. Kdyby tě pak zajímalo, jak tyto příběhy na jevišti vyprávíme my, přijď se podívat na představení!

A NA NOZE PEVNINA

Příběh vypráví o malé holčičce Jazmíně, která nejraději ze všeho skáče a tančí. Jednoho dne se však něco přihodí a ona najednou tančit nemůže. Začne si všímat, co se hýbe a tančí kolem ní.

DO HAJAN!

Příběh vypráví o dvou dětech, sestřičce a bratříčkovi, které tatínek večer ukládá ke spánku. Jim se ale vůbec spát nechce! Co za dobrodružství se může stát v jednom dětském pokoji? A není pod postýlkou strašidlo?

MIMOŇ

Příběh vypráví o Mimoňovi, jediném obyvateli planety Mimo, která se z neznámého důvodu začne přehřívat. Proto se Mimoň rozhodne svou planetu opustit a odlétá na cestu napříč Vesmírem. Na planetách, které při své cestě navštíví, potkává jejich zvláštní obyvatele, ale s žádným si nerozumí.

PŘÍBĚHY Z KLASICKÝCH POHÁDEK

Ke ztvárnění si můžeš vybrat nějakou ze svých oblíbených pohádek!

O Šípkové Růžence, O Sněhurce, O Červené Karkulce nebo... tak která to bude?

A TEĎ JE TO NA TOBĚ!

Rozhodni se, jaký příběh budeš vyprávět a kdo bude hlavní hrdina.

Tvá inscenace může být několikaminutová, ale klidně připrav jen krátkou divadelní scénku.

Jako loutky můžeš použít obyčejné předměty nebo ty loutky, které ses naučil vyrábět v pracovním listu Srdcem Drak - Řezbářem na vlastní kůži.

A když si nebudeš vědět rady, nezoufej. Stačí si jen chvíli hrát a improvizovat, a ono tě něco napadne! Ostatně, tak vlastně vznikají ty nejlepší nápady!

Uvidíme se na premiéře!

TFUJ TFUJ, ZLOM VAZ!

Až budeš mít hotovo, výslednou inscenaci nebo jednotlivé kroky nám zašli do Divadla Drak (nechvatalova@draktheatre.cz nebo na Lektorské oddělení Divadla Drak, Hradební 632/1, 50003 Hradec Králové).

Už se moc těšíme!

SLOVNÍČEK POJMŮ

DIVADELNÍ POSTAVA	Konkrétní postava v inscenaci, divadelní hře, příběhu.
ROLE	Úloha, kterou dostane herec k nastudování.
ČURDA	malá role
MONOLOG	Delší mluvená úvaha jedné postavy.
DIALOG	Rozhovor dvou a více postav.
ZCIZOVÁK	Okamžik, kdy herec vystoupí z role a komunikuje sám za sebe s publikem.
ČERŇÁKY	Černé oblečení i s kuklou (sametovou celohlavovou maskou), které nosívali herci loutkových divadel, aby nebyli vidět na jevišti.
FERMAN	Harmonogram, rozvrh divadla, kde jsou vypsány všechny představení, zkoušky, zájezdy.
ZÁJEZD	Divadelní soubor hraje inscenaci v jiném městě.
ŠŇŮRA	Série zájezdových představení.
ZÁJEZDOVKA	Inscenace určená pro zájezd. Obvykle s jednodušší výpravou a malým počtem postav.
KLANĚČKA	Nacvičené klanění herců na závěr představení.
GENERÁLKA	Poslední zkouška před premiérou.
PREMIÉRA/ PREMČA	První oficiální představení inscenace před diváky.
DERNIÉRA	Poslední představení inscenace.
TFUJ, ZLOM VAZ!	Přání úspěchu před představením. (často před premiérou)
ČERT TĚ VEM!	Poděkování za přání úspěchu před představením.
VOLŇÁSEK	Volná vstupenka do divadla.